

มูลค่าความเสี่ยงจากการแยกแยะปั่นซอง-ทวินาม

นางสาวยุพารณ์ ด่านวัฒนาพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทด้านศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถิติ ภาควิชาสถิติ
คณะพาณิชศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VALUE AT RISK FROM POISSON-BINOMIAL DISTRIBUTION

Miss Yupaporn Danwattanapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science Program in Statistic

Department of Statistics

Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491162

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บุคลค่าความเสี่ยงจากการแยกแข่งปั่วส์ช่อง-ทวินาม
โดย นางสาวyuพารณ์ ค่านวัฒนาพงษ์
สาขาวิชา สถิติ
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เสกสรร เกียรติสุไพบูลย์

คณะกรรมการนี้ได้จัดตั้งขึ้นตามที่ได้มีมติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คณชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล ดุรงค์วัฒนา)

.....
.....
(ดร.เสกสรร เกียรติสุไพบูลย์)

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา วนิชย์บัญชา)

นางสาวyuพารณ์ ค่าวนวัฒนาพงษ์ : นูลค่าความเสี่ยงจากการแจกแจงปัวส์ชอง-ทวินาม
(VALUE AT RISK FROM POISSON-BINOMIAL DISTRIBUTION)
อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เสกสรร เกียรติสุไพบูลย์, 93 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานูลค่าความเสี่ยงของการลงทุนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อลูกค้ามีนูลค่าความสูญเสียเท่ากันทั้งหมด แต่มีความน่าจะเป็นของนูลค่าความสูญเสียแต่ละรายไม่เท่ากันและการแจกแจงของความน่าจะเป็นของนูลค่าความสูญเสียเป็นค่าที่คำนวณจาก การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก โดยที่ลูกค้าแต่ละรายเป็นอิสระต่อกัน (นูลค่าความเสี่ยงของลูกค้ามีการแจกแจงแบบปัวส์ชอง-ทวินาม) พร้อมทั้งประมาณการแจกแจงปัวส์ชอง-ทวินามโดย การแจกแจงปัวส์ชอง และการแจกแจงปกติมาตรฐาน และเปรียบเทียบการประมาณค่า�ูลค่าความเสี่ยงของลูกค้าซึ่งมีการแจกแจงแบบปัวส์ชอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปัวส์ชองและการแจกแจง ปกติมาตรฐาน ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้จากการจำลองด้วยวิธี蒙ติคาร์โล ทำการศึกษาในช่วง ความน่าจะเป็น 0.00 – 0.10, 0.50 – 0.60, 0.90 – 1.00, 0.00 – 1.00, 0.00 – 0.50, 0.25 – 0.75 และ 0.50 – 1.00 สำหรับในแต่ละช่วงความน่าจะเป็นศึกษาจำนวนคนทั้งหมด ดังนี้ 200, 400, 600, 800 และ 1000 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากฟังก์ชันการแจกแจงปัวส์ชอง-ทวินาม การประมาณการแจก แจงปัวส์ชอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปัวส์ชองและการแจกแจงปกติมาตรฐาน กราฟที่ได้เป็นรูป ระฆังกว่า เมื่อจำนวนคนทั้งหมดเพิ่มขึ้น อัตราส่วนระหว่างจำนวนคนกับนูลค่าความเสี่ยงลดลง นั่นคือ เมื่อจำนวนลูกค้าทั้งหมดมากขึ้นจะเป็นการลดความเสี่ยงของการลงทุน นูลค่าความเสี่ยงที่ ได้จากการประมาณด้วยการแจกแจงปัวส์ชองและการแจกแจงปกติมาตรฐานนี้ค่าใกล้เคียงกับ ค่าที่ได้จากการแจกแจงปัวส์ชอง-ทวินาม โดยตรงมาก กล่าวคือ ให้ค่าเท่ากันหรือสูงกว่าเสมอ ซึ่ง กิตเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดเพียง 4.25%

การประมาณการแจกแจงปัวส์ชอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปัวส์ชองและการแจกแจง ปกติมาตรฐานจะมีประสิทธิภาพเมื่อความน่าจะเป็นมีค่าน้อยๆ และมีช่วงความน่าจะเป็นไม่นัก

ภาควิชาสถิติ
สาขาวิชาสถิติ
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต. น. พากะวนิช จำนวน ๑๖๗
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา. *กานต์ ทิพย์*

4782336126 : MAJOR STATISTICS

KEY WORD: VALUE AT RISK (VaR) / CONDITIONAL BERNOULLI DISTRIBUTION
/POISSON-BINOMAIL / LOGISTIC REGRESSION

YUPAPORN DANWATTANAPONG: VALUE AT RISK FROM POISSON-BINOMAIL DISTRIBUTION.

THESIS ADVISOR : SEKSAN KIATSUPAIBUL, Ph.D., 93 pp.

The objective of this research is to study the value at risk (VaR) of investment at confidence interval 95% when the clients have equal loss, which the probability of the loss of each clients are not equal and the distribution of the probability has the Uniform distribution, from the assumption that the probability of the loss is calculated by Logistic regression where the clients are independent (the value at risk of clients has Poisson-Binomial distribution). The distribution of a Poisson-Binomial can be approximated by the Poisson distribution and the Standard normal distribution. The value at risk from the Poisson-Binomial distribution is compared with the value at risk from the approximation by Poisson distribution and Standard normal distribution. The study used data from simulation and used the Monte Carlo method in the probability intervals 0.00 – 0.10, 0.50 – 0.60, 0.90 – 1.00, 0.00 – 1.00, 0.00 – 0.50, 0.25 – 0.75 and 0.50 – 1.00. The sample sizes are 200, 400, 600, 800 and 1000.

The results of this research showed that the graphs of the Poisson-Binomial distribution function, the approximation from the Poisson distribution and the Standard normal distribution are bell shapes. The rate between the sample sizes and the value at risk decreased when the sample sizes increased. That means the increasing of the whole number of clients is the decreasing of the risk of investment. The value at risk from the approximation by Poisson distribution and Standard normal distribution is very similar to the value at risk from the Poisson-Binomial distribution. Specifically, the values from Poisson and Standard normal are always greater than or equal to the value from Poisson-Binomial distribution with the maximum percent at 4.25% .

The Poisson distribution and the Standard normal distribution have the efficiency when the probability is small and the probability interval is narrow.

Department Statistics

Student's signature.....Yupaporn Danwattanapong..

Field of study Statistics

Advisor's signature.....Seksan Kiatsupai

Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของอาจารย์ ดร.สกสสร เกียรติสุไพบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็น ต่างๆ ในการวิจัยตลอดจนช่วยเหลือแก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี่

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบไปด้วย รศ.ดร.สุพล คุรุวงศ์วัฒนา ผู้เป็นประธานกรรมการ และรศ.ดร.กัลยา วนิชย์บัญชา ผู้เป็นกรรมการ ที่ช่วยตรวจสอบและแก่ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาผู้ล่วงลับที่เป็นแรงบันดาลใจ ผลักดันให้ผู้วิจัยเข้า ศึกษาต่อในคณะพาณิชยศาสตรและการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ 罵ารดาผู้เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่เคย ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชนนันท์ ลิวเคนิวงค์ และ ศิริลักษณ์ ชัยโฉมิชย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
 บทที่ 1 บทนำ.....	 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
 บทที่ 2 ทฤษฎีและสถิติที่เกี่ยวข้อง.....	 7
2.1 การแจกแจงความน่าจะเป็นแบบยูนิฟอร์ม.....	7
2.2 การแจกแจงความน่าจะเป็นแบบเบอร์นูลี.....	8
2.3 การแจกแจงความน่าจะเป็นแบบทวินาม.....	9
2.4 มูลค่าความเสี่ยง.....	10
2.5 พึงชันการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินาม.....	11
2.6 การประมาณการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยการแจกแจงปัวส์ซอง.....	12
2.7 ทฤษฎีบทของ Le Cam.....	12
2.8 การประมาณการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยการแจกแจงปกติมาตรฐาน.....	12
2.9 ทฤษฎีบทของ K.Neumannee.....	13
2.10 ทฤษฎีบทของ Volkova.....	13
2.11 การจำลองแบบด้วยเทคนิค蒙ติคาร์โล.....	14

	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
3.1 แผนการดำเนินการวิจัย.....	16
3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	17
3.3 การคำนวณค่าต่างๆ ในการร่วมวิเคราะห์มูลค่าความเสี่ยงและมูลค่าความเสี่ยงจาก ฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปัวส์ซอง-ทวินาม.....	18
3.4 การคำนวณค่าต่างๆ ในการร่วมวิเคราะห์มูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจก แจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยตรงและการประมาณการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปัวส์ซอง และมูลค่าความเสี่ยงจากการประมาณการแจกแจงปัวส์ ซอง-ทวินามโดยการแจกแจงปัวส์ซอง.....	20
3.5 การคำนวณค่าต่างๆ ในการร่วมวิเคราะห์มูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจก แจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยตรงและการประมาณการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปกติตามตรฐาน และมูลค่าความเสี่ยงจากการประมาณการแจก แจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยการแจกแจงปกติตามตรฐาน.....	25
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4.1 ฟังก์ชันการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินาม.....	31
4.2 การประมาณการแจกแจงปัวส์ซอง-ทวินามโดยการแจกแจงปัวส์ซอง และการแจก แจงปกติตามตรฐาน.....	39
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	75
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	80
รายการอ้างอิง.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	84
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนรอบที่สอดคล้องกับเงื่อนไขของวิธีที่ 1.....	33
4.2 แสดงความน่าจะเป็นบางค่าที่ไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติความน่าจะเป็นจากวิธีที่ 1.....	33
4.3 แสดงจำนวนคนของมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินาม.....	35
4.4 แสดงค่าคาดหวังจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินาม.....	36
4.5 แสดงความแปรปรวนจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินาม.....	37
4.6 แสดงมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินาม....	37
4.7 แสดงจำนวนคนของมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยการแจกแจงปั่วส์ชอง.....	52
4.8 แสดงผลต่างมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง - ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยการแจกแจงปั่วส์ชอง....	53
4.9 แสดงเปอร์เซ็นต์ผลต่างมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง- ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยการแจก แจงปั่วส์ชอง.....	53
4.10 แสดงเปอร์เซ็นต์ความตรงกันของมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปร สุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง - ทวินามโดย การแจกแจงปั่วส์ชอง.....	54
4.11 แสดงผลรวมความคลาดเคลื่อนระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง - ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยการแจกแจงปั่วส์ชอง....	55
4.12 แสดงมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินาม โดยการแจกแจงปั่วส์ชอง.....	56
4.13 แสดงจำนวนคนของมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ ชอง-ทวินามโดยการแจกแจงปกติมาตรฐาน.....	70
4.14 แสดงผลต่างมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง - ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง-ทวินามโดยการแจกแจงปกติ มาตรฐาน.....	71
4.15 แสดงเปอร์เซ็นต์ผลต่างมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง- ทวินามโดยตรงและฟังก์ชันการแจกแจงตัวแปรสุ่มปั่วส์ชอง - ทวินามโดยการแจกแจง ปกติมาตรฐาน.....	71

ตารางที่	หน้า
4.16 แสดงเปอร์เซ็นต์ความตรงกันของมูลค่าความเสี่ยงระหว่างฟังก์ชันการแยกแยะตัวแปรสุ่มปั่นส์ชอง - ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแยกแยะตัวแปรสุ่มปั่นส์ชอง-ทวินาม โดยการแยกแยะปกติมาตรฐาน.....	72
4.17 แสดงผลรวมความคลาดเคลื่อนระหว่างฟังก์ชันการแยกแยะตัวแปรสุ่มปั่นส์ชอง-ทวินาม โดยตรงและฟังก์ชันการแยกแยะตัวแปรสุ่มปั่นส์ชอง-ทวินาม โดยการแยกแยะปกติ มาตรฐาน.....	73
4.18 แสดงมูลค่าความเสี่ยงจากการคำนวณฟังก์ชันการแยกแยะตัวแปรสุ่มปั่นส์ชอง - ทวินาม โดยการแยกแยะปกติมาตรฐาน.....	74

สารบัญภาพ

แผนภาพที่

หน้า